

Změny spolupracovníků jsou uvedeny v jednotlivých svazcích po vysvětlení použitých zkratk a značek; zde je zachována dobová pravopisná norma a (v rámci možnosti) grafická úprava původního textu.

Změny spolupracovníků

2. svazek (Díl II., K – M)

K spolupracovníkům v názvosloví odborném, uvedeným v I. díle, přibyli: doc. dr. Kazimír *Dobiáš* (národní hospodářství), dr. Václav *Jirásek* (botanika), ing. Josef *Kovařík* (železnice), doc. dr. František *Kovářna* (výtvarnictví), doc. dr. Jan *Obenberger* (zoologie), doc. dr. Jan *Patočka* (filosofie), dr. Jan *Plavec* (hudba), P. Jindřich *Skopec* (theologie), dr. Ludmila *Slavíková* (mineralogie), dr. Mojmír *Vaněk* (práva), prof. dr. ing. Antonín *Vyhliďal* (textilnictví).

Správa *Akciové společnosti dříve Škodových závodů v Plzni* uvolnila svého úředníka p. ing. Eduarda *Prandstettera* na dva dny v týdnu k pracím v kanceláři Slovníku jazyka českého o technickém názvosloví odborném. Za vítanou pomoc budiž jí i na tomto místě vyjádřeno plně uznání a povinný dík.

O. Hujer, Em. Smetánka, M. Weingart.

3. svazek (Díl III., N – O)

Za vydávání III. dílu Slovníku nastaly v kanceláři Slovníku jazyka českého některé změny odchodem několika jejích členů; nově přiděleni kanceláři profesori dr. Karel *Sochor*, Václav *Polák*, Alois *Jedlička* a univ. asist. dr. Karel *Horálek*. Ředitelem kanceláře je od podzimu 1939 dr. Alois *Získal*. Vedle toho v kanceláři Slovníku nově pracují kand. prof. Anna *Naxerová* a PhC. Marie *Váňová*.

Pro odborné názvosloví byli místo některých dříve uvedených spolupracovníků nově získáni dr. Václav *Houka* (práva), prof. Josef *Menec* (obchod), doc. dr. Ladislav *Rieger* (filosofie), P. Leo Josef *Trojek* (theologie) a dr. František *Vojta* (tělocvik).

Prof. dr. Miloš *Weingart* bral podíl na redakčních pracích jen při několika prvních arších tohoto svazku; další jeho činnost přerušila nenadálá smrt.

O. Hujer, E. Smetánka.

4. svazek (Díl IV. Část 1., P – Průsvitně)

Za vydávání IV. dílu Slovníku nastaly v kanceláři Slovníku jazyka českého tyto změny:

Nově byl přidělen kanceláři profesor Rudolf *Havel*.

Pro odborné názvosloví byli místo některých dříve uvedených spolupracovníků nově získáni dr. Dagmar *Benešová* a dr. Karel *Bronec* (lékařství), dr. Olga *Vaňková* (výtvarnictví), ing. Jan *Jindra* (technika), dr. Bohumil *Jurek* (fysika, matematika), dr. Jan *Loriš* (výtvarnictví), dr. ing. Vladimír *Maděra* (technika), dr. Zdeněk *Šíra* (chemie) a dr. František *Vojta* (tělocvik, sport).

Zemřelý prof. dr. Oldřich *Hujer* se účastnil redakčních prací až do hesla *Prokop*. Od hesla *potvůrka* byli nově do redakce povoláni prof. dr. Bohuslav *Havránek* a prof. dr. Vladimír *Šmilauer*.

5. svazek (Díl IV. Část 2., Průsvitněti – Ř)

Za vydávání druhé části IV. dílu Slovníku nastaly v redakční kanceláři tyto změny:

Začátkem roku 1946 byl z kanceláře Slovníku jazyka českého zřízen Ústav pro jazyk český, který dosavadní své úkoly lexikografické a terminologické rozšířil o nové úkoly, zejména o studium

a normování spisovného jazyka a o výzkum českých nářečí. Do oddělení lexikografického byli postupně přiděleni středoškolští profesori Miloš *Helcl*, Josef *Filipec* a profesorky Markéta *Štěrbová* a Františka *Havlová*. V tomto oddělení působil také docent dr. František *Kopečný*, dokud nebyl povolán na universitu v Olomouci.

V redakci Slovníku ani ve stavu externích spolupracovníků pro jednotlivé obory vědní nenastaly žádné změny.

Tento druhý svazek IV. dílu Slovníku začal vycházet ještě za německé okupace a je první, který vyšel po osvobození. Pomalé tempo vydávání v době okupace bylo zaviněno německou censurou; nyní se redakce i nakladatelství přičiní o rychlejší vycházení.

6. svazek (Díl V., S – Š)

Tento díl začal vycházet záhy po historickém únoru r. 1948 v době rychlého nástupu našeho národa na cestu k řádu socialistickému. Redakce se snažila o to, aby v něm byla plně zachycena slovní zásoba spojená s touto výstavbou nové společnosti; byly vyškrtány citáty z těch autorů, kteří v této velké době národ zradili. – Když se blížil díl ten již ke konci, položily geniální příspěvky Stalinovy o marxismu v jazykovědě základy k nové jazykovědné práci a prokázaly její důležitost. Vzali jsme si z nich všestranné poučení; pomohly nám také zrychlit stále ještě neuspokojivé tempo vydávání.

Kromě pracovníků dosavadních nově se účastnili za vydávání tohoto dílu Slovníku lexikografických prací členové Ústavu pro jazyk český: Karla Kozlová, PhDr Hana Marešová, Emilie Vodrážková, Jaroslava Zámešková a PhDr Jaroslav Zima. V odborném názvosloví nově působili externí spolupracovníci: PhDr Ludvík Svoboda, profesor university Karlovy (filosofie), MUDr Milan Svoboda (lékařství), MUDr Rudolf Linc (anatomie), PhMr Marta Skřivánková (lékárnictví), PhDr František Widimský (sport), JUDr Karel Šulc (horolezectví). Kromě toho odborná terminologie byla ověřována v mnoha případech přímým stykem s výzkumnými a jinými vědeckými ústavy, s veřejnými institucemi a úřady, se závodními pracovišti a pod.

Tento díl redigovali profesori university Karlovy dr. Bohuslav Havránek, dr. Emil Smetánka a dr. Vladimír Šmilauer a po smrti prof. Smetánky od počátku r. 1949 ředitel Ústavu pro jazyk český dr. Alois Získal.

7. svazek (Díl VI., T – Vůzek)

Geniální příspěvky Stalinovy o marxismu v jazykovědě vyšly ke konci předešlého dílu, takže teprve tento díl mohl plněji usilovat o přehodnocení názoru na jazyk, zejména na slovní význam. V tomto úseku mnoho nám pomohla československá konference lexikologická a lexikografická, konaná při druhém výročí Stalinových jazykovědných statí v červnu 1952 v Bratislavě (srov. Lexikografický sborník, který vydala Sloven. akadémia vied 1953).

V odborném názvosloví nově působili jako externí spolupracovníci: Ing. JUDr Pavel Vitouš pro hornické a hutnické výrazy a Josef Fiala, profesor vysoké školy ekonomické v Praze, pro názvosloví

z národohospodářské evidence a ekonomiky.

Kromě toho bylo odborné názvosloví ověřováno přímým stykem s katedrami vysokých škol a výzkumnými ústavy, s badatelskými ústavy a kabinetem Československé akademie věd, s Československou akademií zemědělských věd, s dokumentačními středisky institucí a závodů, ministerstvy a jinými institucemi.